

činností se může vztahovat k mluveným či psaným textům. Při rozvoji jazykové gramotnosti se klade důraz na funkční pojetí jazyka, užívání autentického jazykového materiálu a vyrovnané zastoupení všech čtyř řečových dovedností včetně používání cílového jazyka ve vyučovacím procesu.

V základních školách se ve školním roce 2014/2015 z celkového počtu 703 840 žáků učilo 99,2 % žáků anglickému jazyku, 22,5 % německému jazyku, 7,3 % ruskému jazyku, 1 % francouzskému jazyku a 0,7 % žáků španělskému jazyku. Nejčastěji vyučovaným prvním cizím jazykem byla angličtina, ostatní jazyky většinou jako další cizí jazyk. Metoda CLIL (část nebo celá hodina jiného předmětu vyučovaná v cizím jazyce) byla v inspektovaných školách zaznamenána pouze ve velmi malém počtu hodin (0,7 %), stejně tak výuka v bilingvních třídách. Nejčastěji vyučovaným předmětem v jiném jazyce byla matematika (30,2 % hodin), ostatní předměty nebo vzdělávací oblasti jsou zastoupeny různě. Rozvoj jazykové gramotnosti byl dle očekávání zaznamenán v nejvyšší míře v hodinách cizích jazyků (95,6 %), dále pak také v hodinách českého jazyka (26,2 %).

Důležitým předpokladem kvalitní jazykové výuky jsou podmínky. Necelá polovina hodin se konala v dělené třídě, z toho v 69,6 % hodin z organizačních důvodů a v pětina hodin z důvodu srovnatelné úrovně žáků. Průměrný počet zapsaných žáků ve třídě je však 15,7 žáka, což je pro výuku cizích jazyků počet vhodný. Z hlediska personálního zabezpečení výuky bylo 84,9 % hodin zabezpečeno pedagogem s odbornou kvalifikací, přičemž podíl kvalifikovaných učitelů jazyků v posledních letech narůstá. Materiální podmínky výuky cizích jazyků jsou však velmi dobré – v 97,1 % případů odpovídalo prostorové uspořádání a materiální vybavení vzdělávacím činnostem a v 95,3 % hodin byly účelně využity učební pomůcky. Z forem sice převažovala frontální výuka a samostatná práce, ale významně byly zastoupeny také formy skupinové výuky (36,2 %) a kooperativní výuky (19,8 %), přičemž rozdíly mezi 1. a 2. stupněm nejsou nijak významné. V hospitovaných hodinách byly pozorovány rozmanité a účelně zvolené vyučovací metody – převažujícími metodami byly řízený rozhovor, práce s textem a aktivizující metody. I přes tyto indikátory kvalitní výuky včetně účinné motivace žáků (v 92,6 % projevili žáci aktivitu a zájem o výuku) a fungující komunikace v hodině bylo ze strany ČŠI vyhodnoceno splnění vzdělávacího cíle jen v 93,3 %. Vyučující však uváděli splnění vzdělávacího cíle v 97,9 %.

K výuce cizích jazyků bylo v únoru 2015 provedeno elektronické šetření (INEZ). Z jeho výsledků vyplývá, že 88,1 % škol vyučuje další cizí jazyk (údaj se týká pouze škol, které mají 2. stupeň plus ty školy pouze s prvním stupněm, které vyučují další cizí jazyk). 26,5 % škol zvolilo naopak možnost upevnování a rozvíjení prvního cizího jazyka a 4,4 % škol nahradilo výuku dalšího cizího jazyka předmětem speciálně pedagogické péče. Další cizí jazyk podle revidovaného ŠVP od 1. 9. 2013 zařadila většina škol od 7. ročníku (68,6 % škol). Výuka dalšího cizího jazyka byla organizována ve skupinách pro žáky jednoho ročníku v 79,8 % škol, ve skupinách pro žáky paralelních tříd ve 22,2 % škol a pouze v 7 % škol tvoří skupiny žáci různých ročníků. V 9,4 % zúčastněných škol se vyučovalo metodou CLIL, nejčastěji opět v předmětu matematika (51,3 % škol). Více než polovina škol (55,2 %) nabízí také zájmové útvary (kroužky) cizího jazyka, a to buď neplacené (26,6 %), nebo placené (31,4 %). Kroužky jsou nabízeny nejčastěji pro 1. a 2. ročník.

2.2.8 Podpora rozvoje dalších gramotností

Při hospitační činnosti byl kromě výše zmíněné jazykové a informační gramotnosti sledován také rozvoj matematické, čtenářské, přírodovědné a sociální gramotnosti.